

Lekmannarevisorerna granskar

UMEÅ KOMMUN
VÄSTERBOTTENS MUSEUM AB

Grundläggande granskning 2023



1. Inledning och bakgrund

Kommunrevisionen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt kommunallagens 10 kap. 2–6 §§, även verksamheten i dessa juridiska personer.

Lekmannarevisorn ska, enligt aktiebolagslagens 10 kap. 3 § granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Enligt God revisionsred 2022 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- Granskning av måluppfyllelse.
- Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i lekmannarevisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2023.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge lekmannarevisorn underlag till sin granskningsrapport där denne ska uttala sig om bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de ägardirektiv, riktlinjer, mål och ev. tilläggsuppdrag som fullmäktige fastställt?
- Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat?
- Har styrelsen en struktur för arbetet med sin interna kontroll som gör att det finns förutsättningar att bedriva den på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt?
- Är styrelsens beslutsunderlag och protokoll tydliga?

1.2 Avgränsningar

Granskningen avser Västerbottens Museum AB och är avgränsad till verksamhetsåret 2023. Granskningen färdigställs och avslutas därmed först efter att styrelse och nämnder behandlat sina årsbokslut/verksamhetsuppföljningar för 2023.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av kommunallagen, aktiebolagslagen (8 kap. 4 och 8 §§), god revisionsred 2022 samt:

1.3.1 Bolagsordning

Bolaget ska bedriva museiverksamhet och därmed förenlig kultur- och kunskapsfrämjande verksamhet som huvudsakligen rör Umeå kommun eller Västerbottens län.

1.3.2 Generella ägardirektiv

Fullmäktige antag i mars 2021 generella ägardirektiv för styrning av de kommunala bolagen. De generella direktiven innehåller krav och riktlinjer för samtliga hel- eller majoritetsägda bolag i bolagskoncernen och avser bland annat:

- ▶ Efterlevnad av lagar och målstyrning från fullmäktige
- ▶ Innehåll och form för bolagsstyrelsens arbetsordning
- ▶ Innehåll och form för VD-instruktion
- ▶ Uppföljning och rapportering

1.3.3 Specifika ägardirektiv

Bolaget ska enligt ägardirektivet samla, bevara, utveckla, levandegöra och öka tillgängligheten till länets materiella och immateriella kulturarv och därvid knyta samman historia, nutid och framtid. Bolaget ska bedrivas enligt den kommunala självkostnadsprincipen och ickevinstdrivande principen med målsättningen att resultatet efter finansnetto uttryck positivt som ett snitt under tre år.

Bolaget ska enligt ägardirektivet upprätta en plan med strategiska mål och visioner för en lämplig tidsperiod och budget för kommande år. Bolaget ska även ha en internkontrollplan.

1.3.4 Riktlinjer för aktiverande styrning (2021-03-09)

Enligt riktlinjer för aktiverande styrning ansvarar bolagen för att upprätta den verksamhets- respektive bolagsstyrning de bedömer är nödvändig för att hantera grunduppdrag, tilldelade inriktningsmål och eventuella tilläggsuppdrag.

Vid utformandet av nämnds- och bolagsspecifik verksamhetsstyrning och uppföljning har bolagen krav att följa lagstiftningar och beslut från fullmäktige samt anvisning från kommunstyrelsen.

1.3.5 Riktlinjer för internkontroll

Kommunens dokument för riktlinjer för intern kontroll som antogs i september 2011, specificerar att kommunens samtliga verksamhetsområden ska tillämpa dessa riktlinjer. I dokumentet framgår att följande moment ska tillämpas av verksamheterna:

Riskanalys

En riskanalys ska göras i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk att verksamheterna inte bedrivs enligt lagar och regler samt verksamhetens krav.

Kontrollåtgärder

Vid behov ska åtgärder tas utifrån resultatet av riskanalysen som förhindrar att verksamhetens krav inte uppfylls.

Uppföljning

Verksamheterna ska systematiskt och regelbundet följa upp, bedöma och avrapportera den interna kontrollen.

Dokumentation

Riskanalysen, kontrollåtgärder samt uppföljningen och bedömningen ska dokumenteras.

Rapportering

I samband med inrapportering av bokslut ska nämnderna/styrelserna rapportera till kommunfullmäktige huruvida deras internkontroll har varit tillräcklig.

1.4 Genomförande


Granskningen har genomförts genom löpande insamling av fakta och iakttagelser (tex via styrelsens protokoll och tillhörande underlag såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut). Dialoger har genomförts med VD och styrelsens presidium två gånger under året. Avstämningar har genomförts med bolagets auktoriserade revisor.

2. Resultat av granskningen

2.1 Styrning och uppföljning av verksamhet

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende verksamhetsstyrning och uppföljning under 2023.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Fastställt en verksamhetsplan som baseras på bolagsordning och ägardirektiv	✓	Mål och vision 2020-2023 finns för bolaget.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	✓	Vid sammanträde 2024-03-21
Uppnår grunduppdrag enligt ägardirektivet	✓	Bolaget redovisar i allt väsentligt god måluppfyllelse enligt årsredovisningen.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på avvikelse från grunduppdrag, inriktningsmål och ev. tilläggsuppdrag	ET	Inga tydliga behov av åtgärder föreligger.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse,  = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.1.1 Övriga iakttagelser

Bolagets mål- och visionsdokument innehåller visioner med målsättningar med tydliga aktiviteter listade i punktform. Bolagets uppföljning i årsredovisningen sker i löptext. Uppföljningen kan tydliggöras genom att explicit följa de olika aktiviteterna som framgår av mål- och visionsdokumentet.

2.2 Styrning och uppföljning av ekonomi

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende ekonomistyrning och uppföljning under 2023.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2023-12-12 § 6
Följt upp ekonomin i tertialrapporter	✓	2023-05-25 § 9, tertial 1 2023-09-26 § 7, tertial 2 Styrelsen redovisar per 31 augusti ett underskott med -488 tkr.

Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	Vid sammanträde 2024-03-21
När måluppfyllelse avseende ekonomi (inkl. budget)	✓	Rörelseresultat 557 tkr och resultat efter finansiella poster 274 tkr
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	✓	Åtgärder har vidtagits under året.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.3 Intern kontroll

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende intern kontroll under 2023.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Genomfört en riskanalys	✓	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys.
Beslutat om kontrollmoment utifrån identifierade risker	✓	2022-09-20 § 9
Följt upp resultatet av genomförda kontrollmoment	✓	2023-09-26 § 9
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	✓	Åtgärder framgår av uppföljningen av internkontrollplanen

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.4 Beslutsunderlag och protokoll

Nedan redogörs för de förtroendevalda revisorernas iakttagelser och bedömningar avseende bolagets beslutsunderlag och protokoll under 2023.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Styrelsens beslutsunderlag och protokoll är tydliga	✓	Protokoll och beslutsunderlag är tydliga

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

3. Sammanfattade bedömning

I vår översiktliga granskning av Västerbottens Museum AB har vi inte hittat några väsentliga avvikelser. Vi bedömer därför att styrelse och VD i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Vidare bedömer vi att styrelse och VD har säkerställt en tillräcklig intern kontroll. Vi grundar vår bedömning på följande:

Revisionsfråga	Bedömning	Motivering
Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de ägardirektiv, riktlinjer, mål och ev. tilläggsuppdrag som fullmäktige fastställt?	Ja	Bolaget har ett mål- och visionsdokument för 2020–2023. Verksamheten har följts upp löpande och i årsredovisningen. Uppföljningen av aktiviteterna i mål- och visionsdokumentet kan tydliggöras.
Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning, uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat?	Ja	Bolaget har en budget för verksamheten, har följt upp ekonomin i enlighet med gällande principer och redovisar ett positivt resultat.
Har styrelsen en struktur för arbetet med sin interna kontroll som gör att det finns förutsättningar att bedriva den på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt?	Ja	Bolaget har genomfört en riskanalys, har en upprättad internkontrollplan, har följt upp internkontrollplanen och vidtagit åtgärder vid behov.
Är styrelsens beslutsunderlag och protokoll tydliga?	Ja	Protokollsgranskning visar att protokoll och beslutsunderlag är tydliga och i allt väsentligt innehåller nödvändig information.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi bolaget att:

- Tydliggöra uppföljningen av aktiviteterna och målen i mål- och visionsdokumentet

Mars 2024

Max Stenman, EY